

ШЕСТА КОНФЕРЕНЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОРУМ ЗА ГЕОСТАТИСТИКА

*Арслан Ахмедов**

От 23 до 25 октомври 2013 г. в София се проведе шестата годишна конференция на Европейския форум за геостатистика (ЕФГС) с финансовата подкрепа на Главна дирекция „Евростат” на Европейската комисия.

Организатори на конференцията бяха Европейският форум за геостатистика и Националният статистически институт на Република България.

Темата на конференцията беше: „Пространствена статистика от различни информационни източници” с акцент върху идентифицирането на нуждите от информация на потребителите.

В конференцията участваха: 81 представители от над 26 страни, експерти от националните статистически институции, ЕК, географски институти, представители на академичната общност и на частния сектор, производители и потребители на геостатистически, пространствени данни и продукти.

Конференцията на Европейския форум по геостатистика в София беше открита от председателя на НСИ д-р Ренета Инджова, президента на ЕФГС г-н Вилни Блох и представителя на Евростат г-н Екехарт Петри.

Конференцията беше организирана в три работни сесии, на които участниците бяха запознати с европейски и глобални проекти и инициативи, дългосрочно целящи интегрирането на статистическите данни с тяхната пространствена локализация.

В първия ден на конференцията представителят на Евростат подчерта значението и целите на GGIM (Глобален мениджмънт на географската информация - инициатива на ООН) и EGIM (Европейски мениджмънт на географската информация - инициатива на ЕС), като акцентира върху необходимостта от изграждане на интегрирана информация, необходима за разработването на политики, насочени към постигането на устойчиво развитие.

Г-н Л. Бакер, изпълнителен директор на ЕФГС, представи визията и мисията на ЕФГС за интеграция на информацията посредством съвместни проекти

* Главен експерт, отдел „Регионална статистика и ГИС“, дирекция „Статистика на околната среда, инфраструктурата и регионите”, НСИ; e-mail: aahmedov@nsi.bg.

на националните статистически служби и националните картографски агенции. Той сподели с участниците в конференцията урока, научен във времето: „Ако нещо не може да се опише, то не може да се управлява“.

Г-жа Л. Турналиева от името на Агенцията по електронни комуникационни мрежи и информационни системи представи прогреса на България при изпълнението на Директивата INSPIRE, която дефинира единни европейски стандарти за производство и разпространение на пространствени данни в съответствие с реалните нужди на потребителите.

Първият ден на конференцията завърши с обща дискусия на очертаните проблеми и бъдещите предизвикателства пред Европейската статистическа система, свързани с интеграцията на географията и статистиката.

Вторият ден на конференцията беше посветен на установени практики в областта на геостатистиката.

Акцентът на първата работна сесия беше върху методите за производство, оптимизиране и хармонизиране на грид бази данни. В поредица от презентации бяха представени постиженията на няколко държави с оглед производството на 1*1 км грид на населението.

Голям интерес предизвика презентацията на страната домакин на срещата относно прототипа на българския грид, произведен посредством прилагането на хибриден подход. Той се изразява в използването на метода на агрегиране за грид клетките с налични координати на сгради и метода на дезагрегиране за клетките, за които „обектите“ от преброяването нямат свое място на картата.

Сериозен напредък в областта на геостатистиката демонстрира и друга страна копартньор по проекта GEOSTAT 1B - Чешката република. В Националния статистически институт на Чешката република са проведени серия от тестове на няколко метода за дезагрегиране на населението в рамките на избран географски район и са направени важни за практиката изводи относно предимствата и недостатъците на всеки от тях.

Впечатляваща беше и презентацията на Бразилия за опита си в прилагането на хибридният подход за производство на грид на населението с оглед на това, че площта на Бразилия е по-голяма от тази на европейския континент. Необходимостта от извършването на този огромен труд е продиктувана от нарастващата нужда от детайлна географска информация за населението и неговите характеристики.

Втората сесия беше посветена на различни примери за използването на грид статистиката в практиката. В голяма част от презентациите беше засегнат един сериозен проблем - конфиденциалността на произведените данни. Някои държави публикуват без ограничения данните си на ниво 1*1 км грид, докато при други прагът на конфиденциалност е значителен (до 80 души на клетка).

Едни от най-интересните практически решения, взети на базата на произведения с данни от Преброяване 2011 грид на населението, бяха предложени от националните статистически служби на Португалия (страна копартньор по проекта GEOSTAT 1B) и Франция. Португалия вече разполага с геореферирани сгради и национален регистър на жилищата. На основата на грида на населението за 2011 г. е създадена нова инфраструктура за формирането на извадки посредством използването на специализирани ГИС приложения. Във Франция е използван подобен подход, но освен това там съществува линк между кадастралната администрация и данъчните документи. Използването на тази информация при дизайна на извадката на изследването на работната сила допълнително увеличава представителността ѝ.

Третият ден на конференцията започна с третата последна сесия, посветена на установените практики с фокус в постиженията и предизвикателствата, свързани с производството на пространствени статистически данни. Беше представен Финландският геопортал с богата геопропространствена информация от различни източници. Убедително доказателство за аналитичната стойност на използването на грида на населението беше и презентацията на Косово на Атласа на преброяването.

Участниците в срещата бяха единодушни, че презентацията на представителя на Словения г-н И. Кузма - за геостатистиката на мобилните услуги и профила на потребителите им, е „черешката на тортата“. Едно от най-модернистичните направления в съвременната статистическа наука и практика е именно използването на т.нар. Big data за изготвянето на анализи за различни нужди.

Презентациите и материалите от проведената конференция са достъпни в интернет на адрес: www.nsi.bg/efgs2013.

Европейски форум за геостатистика (ЕФГС)

Европейският форум за геостатистика е доброволна асоциация на експерти от 40 страни, включително представители от съответните национални статистически институции в Европа, които са ангажирани с развитието на най-добрите практики в производството на геостатистика.

В последните няколко години дейността на ЕФГС е посветена на повишаване на качеството на пространствените измерения на Европейската статистическа система (ЕСС) в нейната роля на професионален партньор на проекта „Гео-стат“, който е организиран в рамките на Европейската статистическа система с подкрепата на Европейската комисия и Евростат.

Повече информация за проекта, Европейския форум за геостатистика и препратки към други важни проекти и разработки, тясно свързани с Географските информационни системи, могат да бъдат намерени на интернет адрес: www.efgs.info.

Дейност на НСИ в областта на геостатистиката и пространствените данни

Производството на качествена геостатистика е в пряка зависимост от достъпността, детайлността и актуалността на пространствените данни на национално ниво.

НСИ участва в създаването, обработката и използването на геоинформация във връзка с различни статистически задачи. Свързването на статистиката с географията е един от приоритетите за развитие на ЕСС и е дефинирано като приоритет и в Стратегията за развитие на националната статистическа система на Република България 2013 - 2017 година.

Геореферирването на статистически бази данни дава нов потенциал и аналитични възможности на статистическите данни - да бъдат агрегирани на функционални териториални ограничения независимо от административно-териториалното деление, което е сред основните приложения на геостатистиката.

Геопространствената статистика в НСИ има конкретни задачи и развитие, като съществен напредък е постигнат в рамките на дейностите по проекта на Евростат „Геостат 1Б”.

Проект „Геостат 1Б”

Проектът „Геостат 1Б”, в който участва НСИ, е втората фаза на проекта „Геостат” на Европейския форум за геостатистика и Европейската статистическа система. Неговата цел е създаването на единна европейска информационна база за основни статистически показатели за населението, базирани на Преброяване 2010/2011, представени посредством териториалното ограничение - грид (мрежа), с резолюция от 1 кв. км, както и разработването на насоки и методи за свързване на данните в общ хармонизиран грид.

В проекта участват Норвегия (координатор на проекта), България, Естония, Португалия, Финландия и Чешката република (копартньори). Проектът стартира в началото на 2012 г. и приключи в края на 2013 година.

Грид базираната статистика е изключително полезна и важна, тъй като позволява производството на анализи (времеви и пространствени) на ниски териториални нива, без да се влияе от промените в административно-териториалното деление на страната.

Първите свободно достъпни резултати за населението на България за 2011 г. ще бъдат налични през 2014 година.